

عملیات

بانک جهانی برای کشورهایانی که دسترسی به بازارهای بین المللی ندارند، یا وضعیتشان نامساعد است، وجه، با بهره های کم، بدون بهره، یا بصورت اعطائیه، تامین میکند.

تامین وجه وام دهی مشاورت

نهادهای بسیاری مشغول تامین وجوه برای کشورهای در حال توسعه میباشند، و بانک جهانی صرفاً یکی از آنهاست؛ تامین وجه آن معادل ۷ درصد از سرمایه های در جریان است. مبلغ باقیمانده تقریباً ۹۳ درصد مرکب از چند منبع میباشد، که بزرگترین آنها سرمایه گزاران بخش خصوصی، و کمک ها و وامهای دوجانبه میباشند. در طول دو دهه گذشته، دولتها کمتر پول خرج میکنند، و بخش خصوصی بیشتر پول خرج میکند. با این همه، پول بخش خصوصی نیز محدود است، به ویژه در مواقع رکود اقتصادی، و تقریباً بهج روی در دسترس فقیرترین کشورها نیست.

تامین وجه برای توسعه

بانک جهانی چند نوع تامین وجه مختلف برای پروژه هائی که برای کاهش دادن فقر و تسهیل هدفهای توسعه هزاره طرح شده اند را تامین میکند، که شامل وامدهی توسط بانک بین المللی برای بازسازی و توسعه (IBRD) و اعتبار و وامهای بلاعوض از طریق جامعه توسعه بین المللی (IDA) میشود. چند مکانیزم دیگر نیز برای وام دادن موجود است. عاملی که نوع تامین وجهی را که در دسترس یک کشور در حال توسعه است تعیین میکند سطح نیاز است.

تامین وجه برای IBRD، که درجه اعتبار آن AAA است، از طریق فروش اوراق قرضه بانک جهانی انجام میگردد. این سازمان، در سال ۲۰۰۲، مبلغ ۲۳ میلیارد دلار در بازارهای مالی جمع آوری کرد. در عین حال، هدف فعالیت این بانک، بر خلاف یک موسسه مالی، رسیدن به حداکثر سود نیست—این بانک درجه اعتبار عالی خود را برای قرار دادن نرخ بهره نازلی که خود میپردازد و در دسترس کشورهای در حال توسعه قرار می دهد، بدست آورده است.

وامگیران IBRD این گروه بطور کلی متشکل از کشورهای با درآمد متوسط است. IBRD وامهایی با شرایط نزدیک به شرایط بازار، ولی با سررسیدهای طولانی، به کشورهایانی که درآمد سرانه شان کمتر از ۵,۱۸۵ دلار است ارائه میکند. این وامگیران معمولاً دسترسی محدودی به بازارهای سرمایه خصوصی دارند. کاری که بانک میکند اساساً این است که دسترسی به حجم های زیادتری از سرمایه، با شرایط بهتر، با سررسیدهای طولانی تر، و بصورت ادامه پذیرتری از نوعی که بازار تامین میکند را تسهیل میکند.

هفتاد و پنج درصد از فقیرترین مردم دنیا—آنهاست که درآمدها کمتر از یک دلار در روز است—در کشورهایانی زندگی میکنند که از IBRD وام دریافت میکنند.

پولی که دولتها وام میگیرند بایستی در برنامه های خاصی هزینه گرد—برای مثال برای کاهش دادن فقر، ارائه خدمات اجتماعی، حراست از محیط زیست، یا رشد اقتصادی. کشورهایانی که از IBRD وام میگیرند بیشتر از مهنائی که از یک بانک تجارائی وام بگیرند برای بازپرداخت وقت دارند—بازپرداخت اصل وام پس از ۱۵ تا ۲۰ سال، با امکان تمدید به مدت سه تا پنج سال، آغاز میشود. IBRD، در سال مالی ۲۰۰۲، وامهایی به مبلغ کل ۱۱/۵ میلیارد دلار برای کمک به ۹۶ پروژه در ۴۰ کشور تامین کرد. وامهای IBRD (و اعتبارهای IDA) معمولاً همراه با خدمات غیر وامدهی ارائه میشوند که اطمینان حاصل شود موثرترین استفاده ممکن از وجوه مربوطه انجام گیرد.

وامهای بدون بهره IDA دوره بازپرداخت ۲۵ تا ۴۰ ساله و امکان تمدید به مدت ۱۰ سال دارند. در حالیکه IDA بطور معمول اعتبار بدون بهره تامین کرده است، امروزه مقادیر بیشتری از کمکهای بلاعوض نیز برای فقیرترین کشورهای تامین میکند. در حال حاضر، درآمد سرانه ناخالص ملی کشور باید ۸۷۵ دلار یا کمتر باشد تا برای دریافت کمک IDA واجد شرایط باشد.

تامین وجه برای IDA توسط گروهی اهداگر انجام میگردد که هر سه سال یک بار گرد هم می آیند تا در مورد مبلغ منابع جدیدی که برای تامین وجه برای وام دهی IDA در آینده لازم است تصمیم گرفته، و در مورد خط مشی ها و اولویتهای وام دهی بحث کنند. IDA، در سال مالی ۲۰۰۲، مبلغ ۸/۱ میلیارد دلار بصورت تامین وجه برای ۱۳۳ پروژه در ۶۲ کشور کم درآمد تامین کرد.

آخرین پُرسازی صندوق امانی IDA باعث تامین وجه به مبلغ ۲۲ میلیون دلار برای کشورهای فقیر در طی سه سالی خواهد بود که در اول ژوئیه ۲۰۰۲ آغاز شد. اهداگران در ضمن تصمیم گرفتند که میزان بیشتری از این پول باید به صورت بلاعوض تامین شود.

درآینده، ۱۸ تا ۲۱ درصد از منابع IDA برای اعطائیه ها بکار خواهد رفت.

تقریباً یک چهارم از کمک مالی بانک جهانی مرکب از اعتبارها و اعطائیه های IDA میباشد، و میزان بسیار کمی از درآمد قسمتهای بانک جهانی، به غیر از IDA، توسط کشورهای عضو تامین میشود. پنج درصد از وجوه IBRD از محل کمکهای پرداختی کشورهای ثروتمند به هنگام عضویت در بانک تامین میشود.

تامین وجه بصورت مشترک به بانک امکان میدهد کاربرد منابع خود را به سود کشور دریافت کننده با تامین وجه اضافه، اغلب بدون بهره، یا بصورت بلاعوض، بیشتر کند. مکانیزمهای تامین وجه مشترک و صندوقهای امانی به وسیله شراکت در دسترس پروژه ها گذاشته میشوند. مقصود از تامین وجه مشترک وجوهی است که توسط همکاران دوجانبه رسمی، همکاران چندجانبه، سازمانهای اعتباری صادرات، یا منابع خصوصی برای پروژه های بخصوصی که بانک برایشان وجه تامین میکند تعهد شده اند.

در سال مالی ۲۰۰۲، ۴/۷ میلیارد دلار از منابع دیگر، مکمل تامین وجه به مبلغ ۱۹/۵ میلیارد دلار توسط IBRD و IDA بود.

ابتکار برای کشورهای فقیر بسیار بدهکار (HIPC)، که در سال ۱۹۹۶ توسط بانک جهانی و صندوق بین المللی پول (IMF) شروع شد، نخستین پاسخ بین المللی به مشکل بارهای بدهی است. ابتکار فوق باعث رفع تهدید بدهی نسبت به چند کشور شده، و منتج به راه شدن وجوه برای مخارج خدمات اجتماعی شده است.

تا سپتامبر ۲۰۰۲، ۲۶ کشور به نقطه لازم برای اتخاذ تصمیم تحت ابتکار بهبود یافته HIPC رسیده بودند، و فعلا در حال دریافت کمک میباشند که در طول زمان بالغ بر ۴۰ میلیارد دلار خواهد شد.

چگونه وام داده میشود

بانک دو نوع وام اصلی ارائه میکند: وامهای سرمایه گذاری برای کالاهای، کارها، و خدمات برای کمک به پروژه های توسعه اقتصادی و اجتماعی در طیف گسترده ای از بخش ها؛ وامهای تطبیق یابی که تامین وجه سریع برای کمک به اصلاحات خط مشی و نهادی را ممکن میکنند. در ضمن رجوع شود به پول در سال ۲۰۰۲ به کجا رفت. پس از اینکه طرح پروژه توسط وام گیرنده شناسایی و تهیه شد، بانک موضوع امکان پذیری آنرا مطالعه میکند. در ضمن مذاکرات مربوط به وام، بانک و وام گیرنده در مورد هدف توسعه، اجزاء، بروندها، شاخصهای عملکرد، برنامه پیاده کردن، و برنامه پرداخت وجوه وام به انجام میرسند. پس از اینکه بانک وام را تصویب کرد و وام قابل پرداخت شد، پروژه یا برنامه توسط وام گیرنده، بر طبق شرایط مورد توافق، اجرا می شود.

بانک بر اجرای هر وام نظارت کرده و نتایج آن را ارزیابی میکند. سه چهارم از وامهای واریز نشده توسط مدیران بانک در کشورها و دور از مقر بانک در واکنش اداره میشوند. تقریباً ۳۰ درصد از کارکنان بانک در حدود ۱۰۰ دفتر کشوری در سراسر دنیا کار میکنند. سیاستهای عملیاتی بانک جهانی بر کلیه وامها حکمفرما میباشند، که هدفشان حصول اطمینان در مورد این است که عملیاتی که توسط بانک برایشان تامین وجه میشود، از نظر اقتصادی، مالی، اجتماعی، و محیط زیست درست میباشند. خط مشی ها و روندهای امانتی بر استفاده از وجوه مربوط به پروژه حکمفرما میباشند، بخصوص از نظر تدارک کالاهای و خدمات. خط مشی های حراست از وارد آمدن خسارات غیر عمدی بر اشخاص ثالث و محیط زیست جلوگیری می کند. (اطلاعات بیشتر از بخش حقوقی بانک و خدمات مشاورتی توسعه پایدار در رابطه با محیط زیست و جامعه در دسترس است).

تصویب کلیه پروژه های بانک مشروط بر این است که ثابت شود این پروژه ضروری بر مردم یا بر محیط زیست وارد نمیکند. علاوه بر ارزیابی تاثیر روی محیط زیست، که کلیه پروژه ها باید انجام دهند، بانک خط مشی های رسمی در مورد زیستگاه های طبیعی، کنترل آفات، دارائی فرهنگی، اسکان مجدد غیر داوطلبانه، مردمان بومی، جنگلها، ایمنی سدها، پروژه هائی که در آبراه های بین المللی هستند، و پروژه هائی که در مناطق مورد مشاجره میباشند دارد. خط مشی های فوق متعدد و تحت تجدید نظر گسترده و نظارت قوی میباشند. تجدید نظر در خط مشی شامل مشاوره های خارجی میباشند. برای مثال، خط مشی های زیر در حال حاضر تحت تجدید نظر میباشند، و پیش نویسهایشان روی اینترنت موجود بوده و قابل بررسی الکترونیکی میباشند:

- وام دهی برای تطبیق یابی
- صنایع استخراجی

اعضاء بانک یک سیاست افشاء جدید تصویب کرده اند که به بانک اجازه افشاء تعداد بسیار زیادی اسناد را به عموم می دهد که شامل اسناد مربوط به پروژه ها، خلاصه منتهای رئیس هیئت مدیره در مورد مذاکرات راجع به استراتژی های کمک به کشورها (CASS) و نوشتارهای استراتژی بخش (SSPs).

خدمات تحلیلی و مشاوره ایی

با اینکه بانک جهانی بیشتر بعنوان تامین کننده وجوه شناخته میشود، یکی از مهمترین نقشهای آن تامین تجزیه و تحلیل و خدمات مشاوره ایی برای ایجاد بهبودهای پایا در خط مشی میباشند. گروه اقتصاد توسعه بانک، تحت رهبری اقتصاددان اصلی آن، اقدام به انجام دادن پژوهشهایی میکند که کار بانک را در رابطه با موضوعات گسترده ای، مانند محیط زیست، فقر، تجارت، و جهانی کردن شکل میدهند. کارکنان بانک در هر کشور اقدام به انجام دادن تجزیه و تحلیل های اقتصادی میکنند که اساس اکثر برنامه ریزی کشور را تشکیل میدهد. این کار اقتصادی و بخشی (ESW) به چشم انداز اقتصادی کشور نظر می اندازد، که شامل بخشهای بانکاری یا مالی آن، و موضوعات مربوط به تجارت، فقر، و تور ایمنی اجتماعی می باشد. تجزیه و تحلیل بانک در دسترس میباشند.

- ارزیابی های فقر
- مرور های مخارج دولتی
- تذکریه های اقتصادی کشوری
- مرور های اجتماعی و ساختاری
- گزارشهای بخشی
- ارائه دانش

ایجاد گنجایش

بهبود قابلیت در داخل کشورها به ادامه دادن برنامه های کاهش فقر یکی از کارهای اصلی، ولی کمتر شناخته شده بانک جهانی است. میزان افزایش منابع از موارد مختلف به این حوزه معطوف شده اند، زیرا که معلوم شده است که نتایج این حوزه اساس پایا میباشد. بیشتر این تلاشها، که ارائه دانش خوانده میشوند، از طریق موسسه بانک جهانی (WBI)، که برنامه هایی برای بهبود مهارتها و آموزش ارباب رجوع، کارکنان، و همکاران خود اجرا میکند، انجام میگردد. این برنامه ها نه فقط به صورت دوره درسی میباشند، بلکه مشورت درمورد خط مشی، همکاری با موسسات آموزشی و تحقیقاتی در سراسر دنیا و ایجاد و پشتیبانی از شبکه های دانش که مربوط به توسعه بین المللی میباشند را نیز در بر میگیرند. WBI مرکز یکی از گسترده ترین شبکه های آموزش از راه دور در دنیا میباشد. خدمات مشاوره ایی بر طبق موضوع، برای اطلاعات و دانستن در دسترس میباشند—چه توسعه پایدار در رابطه با محیط زیست و جامعه، بهداشت، تغذیه و جمعیت، بخش مالی، و با قانون و عدالت. در برخی از موارد، لوازمی برای استفاده سایر موارد توسعه در دسترس است—برای مثال، در طرح پروژه؛ اداره و نظارت؛ الزامات حقوقی، مالی، و تدارکی؛ جنسیت؛ خوراک و تغذیه؛ و حر استهای مربوط به اسکان مجدد.